

M A G Y A R K U R I R

Bécsből, Pénteken, Januárius' 11-dikén, 1822.

Spanyol Ország.

A' Spanyolok' ügyének állapotjáról 's még azoknak véleményéről is, a' kik ezen dolgoknak folyamatai ról véle ellenkező értelemben vagynak: a' Anglus Kurir hathatósan kikelt: a' kinek költségeiben: —

„A' Revolúció' barátjai ezen Országban a' Spanyol Országban folyó történetekre nézve még most is csak a' magok megszokott systemájok szerint ítélnék. Ők minden tudósításokat, akár honnét jöjjenek 's akár melly tulajdonságaik legyenek, mellyek által a' Rebellisek' plánuma felfedeztetik, 's a' mellyek által a' Királyra abból folyó veszedelmek a' közönség' szeméi elejébe terjesztetnek, mint nagyított dolgokat 's mint hitelre nem méltókat úgy adnak elő, pedig magok ezen szánakozásraméltó Sceptikusok se jobb, sőt még illy jó fundamentomon se' építik azon hiteleket, mellyel a' Spanyolok' ügye eránt kecsegtetik magokat. Ha valamelly magános tudósítás a' Spanyol Országban folyó támadásokról 's árulásokról beszéll, ezt egyszeriben minden hitelességétől megfosztani iparkodnak: ellenben az olly magános tudósításokat, mellyek arról harsognak trombita módra, hogy az Ország melly boldog 's a' nép melly csendesen viseli magát, azonnal mint a' Revolúció' áldásainak ellene mondhatatlan bizonyosságait, úgy fogadják. —

De már most egy kevésbé csakugyan nehezezkévé kezdett lenni az, hogy az

igasságot egészszen megfojthassák, avvagy hogy legalább a' könnyenhivőket a' boldogságról való meséléssel a' folyó rettenetőségek között 's ezen zürzavaros állapotban csálthassák. Mint az olly szemtelen emberek, a' kik másokat leggorombább méltatlanságokkal illetvén, azután azokkal szembeszállva nem általják azt erősíteni, hogy ők bántattak-meg ezek által: éppen így kezdenek a' fejtelenség' álnok és szemtelen apostolai is a' világ előtt a' Király ellen kiáltozni: „Ha (így szoll a' Morning Chronicle) a' Spanyol nép magát önn' oltalmazási állapotba helybezteti, így énnék a' Madridi Országglószék 's ennek tanácsosai lesznek azok, kik mind ezeknek követeikéért felelni tartoznak. „Úgy van, igen is, hogy ezen embereknek gondolkodása szerint mindenkor a' Fejedelmi népnek kell igasságának lenni. A' Királyok, Ministerek, Püspökök, Nemesek, hibázható, 's következésképpen minden megtévedésre alkalmas emberi valóságok: de a' Fejedelmi nép soha nem tehet igasságtalanságot, azt feltévén, hogy mindent felfogat 's alá nyom, a' mi nálánál feljebb emelkedett. Ha valamelly Monarkha a' maga hatalmát arra fordítja, hogy azon thronust, a' mellyről, 's azon polgári jusokat, a' mellyeknek megoltalmaztatása 's kezeesség alatt való tartása ő reá bízott, megoltalmazza 's fenntartassa: akkor ezen nyughatatlanok előtt, minden despotaság, tyrannusság, és elnyomás leszen: hanem ha az ő alattvalói az ő életét fenyegetik — ha az ő Koronáját

a' fejről leragadják, 's az ő Státusaiban gyilkosságot 's égetést gerjesztenek 's terjesztenek-el — már ez csak ön'n' el-talmazási állásba való helyhez-tetődés! Szép szavak árulás helyett — 's szelid és jámbor kifejezések a' végre, hogy alattok a' Rebelliónak, Királygyilkolásnak undorító szavai eldugattassanak. —

„Illy módon szépítetnek a' népnek minden elvetemedései, 's ehképpen sze-reztetnek újabb indító okok azoknak meg-újítására. A' legátkozottabb és leggonoszabb bolondságok azon elvetemedett emberek által, kik a' népnek — az az, a' nép' seprejének, mint eszköznek veszik hasznát arra, hogy gonosz célzásaiikat végrehajthassák, mint patrióta celek-edetek úgy magasztaltatnak, 's a' legutol-só és legnagyobb büntétel, úgy mint a' Státusnak felfordítása, legfeljebb is csak azzal a' színlett szánakozással, hogy a' kén-telenség kívánja, az ön'n' - védelmezést. menttetik; pedig a' mi megjegyzésre méltó dolog, magok is ezen politikai kus-ruslók, a' kik ezen lángot, ezen ve-szedelmes tüzet élesztik, melyben mi azonközben a' bosszúálló, vagy megju-talmazó igazságnak ujjait látjuk, többire legelsők szoktak azok közt lenni, a' liket ugyan ezen lángok meg szoktak en-ész-teni. —

„Nem is csaltuk mi meg magunkat a' Spanyol Revolúciónak kimenetelére néz-ve csak egy szempillantatig is, 's egész bizonyossággal vártuk azt — mert ez már egy régi és megavult mesterség — hogy akkor, mikor már a' crisis közelget, azok, kik a' veszedelemnek előfelé való haladá-sát mind addig hamis lelbü módra tagad-ták, ekkor osztán olly szemtelenek lesz-nek, hogy annak szerző obait tsalárd szin-te öltöztetik. Ha Ferdinand holnap ves-tőhelyre vitetetik, akkor azt fogjuk hal-

lani; hogy a' Chronicle erőltetett pa-naszkodással fogja erősíteni, hogy ezen szomorú történetre a' Királyt az ő maga-viselete vezérelte. De miért vegyük itt mi például különösen csak Ferdinandot? A' Tágustól fogva a' Dniejerig egy Mo-narkha sincsen, a' ki hasonló temetési be-szédet ne' várhatna a' Chronicletól, mint-hogy az ő Királyok ellen való gyűlölsége, éppen mint minden egyéb állati gondol-ható antipathiák, csak csupa instictusok-nak látszanak lenni. —

„A' Spanyol lázszasztók mostanában mind csak Raspublikát kiáltoznak, 's mi által nem láthatjuk, hogy még is mi tar-tóztathatja-el őket attól, hogy próbát te-gyenek. Nyilvánságos dolog, hogy nin-csen ereje arra, hogy azt az öszszeszö-veket megbuktsassa; a' melly napon-ként és óránként erősödik; ő csak lételet nyugtathatja, 's talán nem messze lehet az az idő, a' melyben azon Héresi igé-ret-tételt tellyesítheti, hogy koronájának és életének védelmezésére kardját kezdje vévén, testörzöit csatára vezérelje.“

A' rendkívül való Cortesi gyűlés há-rom napokig tartott veteledés után meg-határozta: „Hogy a' Királyhoz Követség küldettetvén, nyilatkoztassék-hi ő Felsége előtt, hogy a' Cortesek úgy vélekednek, hogy a' mostani Ministerium nem lín ele-gendő Morális Erővel, arra, hogy a' nem-zetnek kormányoztatását igazgassa, 's a' Thronus' nélküliségének és elcsúszási jusai-nak tiszteltetést szerezzen; 's rendelik a' Cortesek, hogy Király ő Felsége a' maga Hatalmával elvén olly eszlőzetet fog elé-venni, mellyeket az Ország' álla-potja illy parancsoló módon magliván.“ — Csendelják, hogy a' Corteseknek ezen látározására, melly a' Királynak illy cze-

Franciaország.

rimoniával fog által adattatni, azonnal változás fog a Ministeriumban történni.

„Az alatt, így szól egy Madridi tudósító, míg a fő városban a dolgok ék-képpen folynak, a tartományokban csaknem lerajzolhatatlan zűrzavar uralkodik. Andalusióban a Liberális rész kapott hatalomra, az Országnek másik szegletében pedig a Constitúció ellenségei kaptak erőre; a Constitúció oszlop sok városokban kődöntetett, s az Orzágló kormányt a Papok vették magokhoz; s az Orzáglószerk semmi eszközhöz nem veszen elé ezen rendetlenségeknek elfordítására. A részek közt uralkodó feszültség a néphez is bekapván, úgy látszik, hogy az egész társasági összecsalódás meg akar osztani. A katonaság csak a helybéli Tisztviselői Karok hajlandóságainak engedelmeskedik, a mellyek magoknak mindennütt Juntákat formálván, határtalan hatalommal uralkodnak a tartományokban.

Jóniai Szigetek.

Az ezen szigetekén lévő Anglus Fő Biztos s a Közép tengeren lévő Anglus tengeri erő Fő Kommandánsa Zante szigeten egy megdicsérő Proklamációt hírdettett ki Nov. 14-dikén, melly által azért való megelégedését nyilatkoztatja ki, hogy ezen szigetnek lakosai magokat a fegyverből kivetkeztetni legkissebb ellentállás nélkül megengedték. Adám Fridrik nevű General-Májort is magasztalja, hogy ezen reá bizott fontos munkát okosan végrehajtotta. Azonban nem csak azt megengedte, hogy a nemesség ezután is fegyvert hordozhasson, hanem azt is hogy 1000 puskák az olly lakosok között kiosztassanak, a kik magokat mind ez ideig csendesen viselték. A lakosoknak jó magokviseletétől függesztetik fel, hogy idővel többre is kiterjesztődjék ezen engedelem.

A Francia Ujságlevelekben egy nagyon nevezetes törvényes eset beszéltetik elő, a melly még 25 esztendő előtt történt, s most ismét felelevenült. A történet lehető rövidséggel ennyiben áll. Példátlan megcsalattatás okozta 25 esztendőnek előtte, hogy egy egészen ártatlan ember, egy bűnösért megöletett. Az ártatlannak neve Lesurque József. Donai városában született. Becsületes aszszonyt vett feleségül. Valami 10,000 Frankot érő vagyonnal bírt. Becsületesen viselvén magát, hazájafiai közönségesen szerették s becsülték. Harminczhárom esztendő korában egész házanépével Párisba ment, hogy gyermekeit neveltesse, s 1500 Frankos szállást fogadván, azt kifestette. Valami Guesno nevű ember esmerősse volt, kinek pénzt is adott költsön. Ezen Guesno öt reggeli falatozásra hívta magához. A Guesno szállása valami Richard nevű embernél volt, a ki hasonlóképpen Donaiben született. Ez egy pazéró ember volt. A reggeli falatozáson ez is jelen volt. Az alatt valami Courriol nevű ember is bement hozzájuk. Azelőtt kevés napokkal történt vala, hogy a Lyoni postakürir az országúton kiprédáltatott s meggyilkoltatott, s úgy jött ki a dolog, hogy Courriol volt az egyik gyilkos, s ötet éppen azon vendégfogadóban fogták-el, a hol Guesno lakott, s azért ezen utolsónak írásait is elvették, hanem azokban a cselekedetnek semmi jelentőségeire nem találván, Guesno-nak megengedték, hogy írásait a Politziától, elvihesse. Azonban a Lesurque szerencsétlenségére, történt, hogy ő ezen napon találkozott valakivel, ki azt kívánta tőle, hogy ötet a Politziái Cancellariához kísérje-el. Lesurque ezt megcselkedte. A Can-

cellariában éppen a Kurir meggyilkoltatását tárgyazó vizsgálódás folytatott, a hol több tanuk voltak összehgyülekezve. Egy másik nagy szerencsétlensége Lesurquének a volt, hogy a gyilkosok közül egyikhez nagyon hasonlított, ez egyet kivéven, hogy Lesurquének szöke, a gyilkosnak pedig gestenye-szín haja volt, de végre kijött a perlekedési Aktákból, hogy az említett gyilkos azon napon, mellyen a gyilkosság történt, hogy magát annál inkább eltitkolhassa, szöke parókat tett-fel. Két tanuknak Lesurque azonnal szemekbe tűnven, a vizsgálódó Birónak ötet, mint gyilkost azonnal bemondották: tehát ő Guesnóval egygyütt ott helyben elfogattatott. A per elkezdődött; a két tanuk megmaradtak a tett bizonyosság mellett; Guesnó, az Alibit kétségbe hozhatatlanul megmutatta; Lesurque is iparkodott így tenni; két Párisban esmeretes derék Festőket hivatott elé, kik azt a vallást tették, hogy a gyilkosságnak egész napját Lesurquevel töltötték-el. Hasonlót vallotak róla azon munkások is, kik azon napon az ő szobája festése mellet foglalatoskodtak; 24 tanuk érkeztek nagyobbára Donaiból is, kik mind azt a vallást tették felöle, hogy míg ott lakott, magát mindenkor becsületesen viselte. Eléadatott még ártatlanságának megmutatására valami drágakövekkel kereskedő boltos is, ki a maga jegyzőkönyvéből mutatta-meg, hogy Lesurque ezen napon tőle néhány drágaságokat vásárlott: hanem a Lesurque újabb szerencsétlenségére a dátumon igazítás vétetett észre. A gyilkosság Floreal 8-dikán történt volt, a kereskedőnek könyvében pedig 9-czes számból 8-czast csináltak volt. Ezen váratlan körülményes egészen elnyomta Lesurquet. Ez által az Itélőbirák elméje egészen elfogattatott, a kik már most telyesen hitték,

hogy a több tanuk, kik a Lesurque pártját fogták; az ő familiája által pénzelvétettettek arra, hogy néki pártját fogják, s ötet Courriollal együtt azonnal halálra ítélték. Azonban alig mondatott - ki az ítélet, hogy Courriol, ki a gyilkosságot mind ez ideig tagadta, olly vallást tett, hogy Lesurque ártatlan; s megmagyarázta, hogy csak annak a Lesurque és a valóságos gyilkos közt, kinek neve Dudon, találtató nagy hasonlatosság okozza a tévedést; az az, hogy csak a Dudon és Lesurque ábrázati és testi alkatásbéli hasonlatosságok csalta-meg a két tanukat. Végre megmondta Courriol, hogy mivel néki már minden esetben meg kell halni, tartozik halála előtt az Isten és igazság előtt kinyilatkoztatni, hogy Lesurque ártatlan hal-meg. Valami aszszonyember, kinek Courriol lakott, hasonló módon beszélt a Lesurque ártatlansága felől. — (A többi következik).

Törökbirodalom.

A Londoni Ministeri Kurir hevesen kikélt újabb leveleiben a Görögök ellen a Tripoliczai történetekért: —

„A Navarin és Tripolicza el-foglaltatásáról sok féle tudósítások becsátattak a közönség elejébe. Az elsőről bizonyos az, hogy az a Görögöknek rendes Capitulatzió szerént adatott által, de a melly azonnal megmontatván, 3000 emberek, férfiak, aszszonyok, és gyermekek, gyilkosan öletettek-meg. Remélhető, hogy az ezen alkalmatossággal elkövetett kegyetlenségek nagyítva hirtelentelek-el: hanem a mi a Tripoliczánál történt dolgokról való tudósításokat illeti, ezek, fájdalom olly kútfőből vették származásokat, hogy kétségbe se lehet őket hoznunk.

(A többi következik.)

B é c s.

Ő Cs. K. Felsőgénének atyai gondoskodása a' szemek' nyavalyáiban sinlődő szegényekre is kiterjedvén, Tek. Tudós Szabó János, Táillyán praktizáló Orvos Doctor Urat, a' szemek' nyavalyáinak Mesterét, az Orvosi Tudomány' minden részeiben szerzett 's Külső Országokon utazásával nagy haszonnal öregbített ismeretére, különösen pedig a' szemek nyavalyáinak megismérésében 's gyógyításában bőven bebizonyított Tudományára, példás életére, 's szorgalmatoságára nézve, Magyar Ország' Szemorvosává kegyelmesen kinevezéi méltóztatott.

Azon 37,500,000 Conv. forintokból álló Költsönözésnek, a' melly 1821ben Parish Dávid 's Rothschild M. A. Uraknál 's a' fijaknál nyitattott-ki, sors-vonás által való visszafizetése, ezen 1822dik esztendőben elkezdődött. Az első versbéli sorsvonások Januarius' 2, 3, 's 4dik napjain mentek véghez, 's a' nagyobb nyereségek lefelé az 1000 forintig ezek voltak hasonlóképpen Conv. pénzben:

A'	9,628	szám nyert	150,000	frt.
A'	108,561	— —	75,000	
A'	87,140	— —	35,000	
A'	63,230	— —	18,000	
A'	106,462	— —	12,000	
A'	108,082	— —	12,000	
Az	5,323	— —	6000	
A'	47,062	— —	6000	
A'	148,082	— —	6000	
A'	23,830	— —	3000	
A'	42,962	— —	3000	
A'	43,857	— —	3000	
A'	106,419	— —	3000	
A'	110,109	— —	3000	
A'	126,361	— —	3000	
A'	60,934	— —	2000	
A'	79,119	— —	2000	
A'	107,074	— —	2000	

A'	107,711	— —	2000
A'	113,425	— —	2000
A'	122,594	— —	2000
A'	123,397	— —	2000
A'	137,122	— —	2000
A'	59,183	— —	2000
A'	9,539	— —	1500
A'	12,126	— —	1500
A'	30,623	— —	1500
A'	39,483	— —	1500
Az	51,920	— —	1500
A'	67,779	— —	1500
A'	80,320	— —	1500
A'	125,067	— —	1500
A'	14,629	— —	1500
A'	44,165	— —	1500
A'	108,006	— —	1500
A'	109,651	— —	1500
A'	39,933	— —	1000
A'	43,134	— —	1000
A'	48,263	— —	1000
Az	58,823	— —	1000
Az	59,328	— —	1000
A'	61,893	— —	1000
A'	63,322	— —	1000
A'	71,136	— —	1000
A'	72,863	— —	1000
A'	80,109	— —	1000
A	115,949	— —	1000
A'	123,748	— —	1000
A'	148,598	— —	1000
A'	36,373	— —	1000
Az	56,231	— —	1000
A'	118,664	— —	1000
A'	125,571	— —	1000
A'	143,335	— —	1000fr.

Jan. 10d. Bécsben, a' Státuspapírosainak közép-árrok:

Státus kötelezőlevele 5 pCtmal Conv. P. 74 7/16; Sorsvonásos költsön 1820ról 100 f.C. P-ért 110 1/4; Ugyan az 1821 ről 100 frért C. P-ben 93 3/8; Bizonyítás

1821d. költsönről 100 ftért C. P.-ben 93 3/8; Bécs Városi-Banko Obligátziók 2 1/2 pCtmal 35 3/8. 100 Conv. Pénz 249 7/8 f. V. Czban. — 1 Bank-Aktzia 639 1/6 f. C. P. —

Magyar Ország.

Ferdinand Kir. Fő Herceg, Magyar Országai Fő Hadi Kormányozó, Dec. 31d. estve több hónapi távolléte után Budára szerencsésen megérkezett.

Pesten Tek. Eger-Farnosi Kandó József Úr a Fő Méltóságú Grassalkovics Herceg Jussainak Igazgatója, hosszas betegeskedése után, életének 66 dik esztendejében Dec. 24d. meghalt.

Árván, Dec. 19d. 1821. Tek. Domonoveczy és Lestinei Idősb Zmeskál József Úr, T. N. Árva Vármegyének Második Al-Ispánja, több T. N. Vármegyék Tábla-Bírája, szülötésben meghalt. Teste Dec. 22d. Alsó-Kubinban a Família sírboltjába tétetett.

Haza fi. Óhajtság.

Az igaz érdemű Kovachich Úr után említetik a Tudom. Gyűjt. 1821. eszt. II Kötetének 124 lapján, hogy Garán-Szent-Benedeki Templomban, 1427. esztendőben per Magistrum Thomam pictorem de Kolbsvár festett Oltárkép áll. Ugyan ott említetik Fuchs-Hoffer Úr után, hogy a Magyar dicsőségre nézve azon gyászos Mohácsi ütközet, az akkori korban festetve, ugyan a Garán-Szent-Benedeki Templomban található. A művészi lejjebb tárgyakkal, a történet dolgok, az idők korai, és így a Nemzeti lélel kifejtődésének legfőbb pontú minéműségére minő nyomos befolyásaik legyenek, a Tudományi műveltségben előbbre haladtak előtt, eléggé ismeretes; buzgó hazafi indulat vezérli e rendeimet író tollamat, és kedves Nemzetem előtt kinyilatkoztatom

azon óhajtságomat, melly szerint találkozik az annak tisztelt kebléből oly széplelkű és jóérzésű, ki ezen két rendbeli festéseit a régi Honnyi kornak, remek-eset által lemasoltatván, helyheztesse a Magyar Nemzeti Kincs nagybecsű Tárházába, a Pesti Nemzeti Múzeumba. Magyarhoz Magyar dicsőség arányából szólók, és azon évben, mikor a nagy Festetich' és Szécheni' dicsőült Lelkeik még hűv pirítónan lebegnek körülünk: és nem hathatósan élesztő ösztönök e azon széplelkű áldozatok, mellyeket Erdély' Udvari Cancellárja Gróf Teleky Sámuel ö Exaja és néhai Tudós Püspöke Gróf Batthyáni Ignác nyújtának a Hazának? Krüchten József Úr után tehát óhajtom, hogy ezen régi Magyar kornak emlékezetes művei úgy becsültessenek meg, mint az ollyasokat Nemzetiségekre figyelmetes más Nemzetek megbecsülni szokták.

Ezen óhajtságomnál el nem hallgathatom abbéli régi szíves vágyásomat is említeni, hogy az illető Fő-Kormánytól mind két testvér Magyar Haza' Püspöki Megyéikben tétetne olly' arányos Rendelés, mellynek következtésül a Megyékbeli Mélt. Püspökök szabják pontos kötelességül Tiszt. Plebánussaiknak, hogy azok közül kiki a helybeli Templomok eránt minden emlékezetes dolgokat kikeresvén, jegyezze-fel szorgalmasan, mint p. o.

a) A Templom' építetésének idejét, ki építette, és fundálta azt? és ki volt az építőmestere?

b) Micsoda nevezetes Oltárképek találhatóznak abban? ki által és mikor festettek? ugyan ezt értve az Egyházi készülétekről és Szent Edényekről is.

c) Azon Templomban minő nevezetes Emberek kereszteltettek, eskettettek, és temetettek? és mikor?

d) Harangjain, bejárásánál, bolto-

zatjain, vagy akárhol is a' Templomban, vagy kerületében micsoda emlékirások találtak? és több ilyenek Tudományos ízlésű figyelemmel feljegyeztetvén, a' Mélt. Püspökök által Magyar Országban a' Fels. Kir. Helytartó Tanácsnak, Erdélyben, a' Fels. Kir. Fő Korm. Tanácsnak küldésenek-bé: hol is arra kinevezendő Biztoság által az emlékezetre méltók rendbe szedtetvén, egy példányba helyheztésenek a' Pesti Nemzeti Muzeumba, másba, minden Káptalan leveles-tárába a' szerint, mint az emlékezetes feljegyzések, mellyik Káptalanhoz tartozó Megyékben találtak? Ebből, az elenyészett időkről a' jelenvaló és jövőendő korra nevezetes befolyású Historiai kincs fog csallhatatlannul egybekerülni. Bécs, Januáriusban 1822.

Cserey, Fő-Strázsa-Mester.

L i t e r a t u r a.

A' legszükségesebb Tudományoknak Veleje, a' szép Tudományokat Kedvellőknek számokra. Funke Német Originalissából magyarosított, és némelly Tzikkelyeiben megővítettett s magyaráztatott Bachich Jó'sef által. Három Réz-(Kö)táblálkál. Po'sonyban, Weber Simon Péter és Fijának betűivel. 1821. 8dét 331 lap. 9 lap. Ek fizetők Lajstroma; 2 lap. Előljáró-Beszéd; 2 lap Foglalat.

Jelenvaló Munka eredetihéppen (több ízben került már ki a' sajtó alól: s ez nyilvánosságos jele annak, hogy közhasznósága megismertetett. Nagy köszönetet érdemel tehát a' Tudós Fejlesztő a' Magyar Literatura minden Barátjái, de különösen a' Tanuló Ifjúságtól, mind azért hogy hasznos munkával gazdagította; Nemzeti, Lite-

raturánkat; mind, hogy értelmes magyarsággal írt, 's a' mesterszavaknak kitételeikben is több egészen új szavakkal élt.

Bővebb ismertetés végett méltónak tartjuk a' Munka' foglalatját közölni.

Az I. Rész magában foglalja azon Tudományokat, mellyeknek céljok és okaik a' kívülünk lévő dolgok, 's a' mellyeknek lételekre az embereknek semmi befolyások nem volt.

I. A' Földnek természeti Leírása. (Physica Geographia).

II. A' Természet Tudománya. (Physica).

III. A' Természet Leírása. (Historia Naturalis).

A' szoptató állatok; a' Madarak; az Amphibiumok; a' Halak; a' Bókok és Bogarak (Insectumok); a' Férgék; a' Növények; az Ásványok.

IV. A' csillagos ég' esmérete (Astronomia).

A' II. Rész tárgyalja azon Tudományokat, mellyek egyenesen az emberi nemet illetik, 's nagyobb részint attól is eredtek.

I. Az emberről való Tudomány (Anthropologia).

A' test Tudománya; a' Lélek Tudománya.

II. A' Gondolkodás Tudománya (Logica).

Az akarat Tudománya; az Igazok, vagy is Jussok Tudománya; a' Virtus Tudománya; a' Religió vagy Vallás Tudománya.

III. A' Művek Tudománya (Technologia) — Ez a' szép mező még parlagban hever Hazánknál, 's igen méltó, hogy iránta honni Tudósai több figyelemmel legyenek.

A' mezői gazdálkodás; az Ásványok művelése; a' Kézi-művek.

IV. A' földszíne' leírása (Politica Geographia).

A' Tengers; Európa; Ásia; Afrika; Amérika; Australia (vagy Déli-India).

V. A' Történetek Tudománya (Historia).

Teljes reménységünk van az iránt, hogy az érdemes Kiadónak abbéli hazafi. júi szíves kívánsága, hogy munkája olly jó szívvel fogadtassék a' mint azt írta, bizonyosan bé fog telni.

~~~~~

A' MAGYAR GÁRDÁRA.

Mennyei szüz Geniusz mosolyog rám, 's szelleme ihlet
 It', az hol hajdon új Aganippe fakadt.
 Érzem, az istenített Báróczynk' lelke az! a' melly
 Itten fejlődvén szép kora' napjaiban,
 A' nagy olympi tetön fellengett aetheri szárnyán,
 'S tündérképekben szorta -le kellemeit.
 E' gyönyörű példára, hazánk szent lángra kilobbant!
 'S Thesszali lelkesedés lengte-körül ligetink'. —
 Boldogok! a' kiknek megfényesedik kerek arczok,
 Hosszasb és sikeres ittmulatások alatt.
 Boldogok a' mostan ragyogó Tagok, angyali Ifjak,
 A' kiket óhajt a' nemzeti csók 's köszönet.

~~~~~

E D D I R E.

Szépséged', vagyonod', 's születésedet, Eddi, ne hánjad.
 Ennyi hiúságért Jó soha sem szeretend.
 Nyerni valót igyekezz, „élted' szenteljed az észnek
 'S erkölcsnek: téged' Bölcsék imádnak ezért.

~~~~~

TORKOSI, ELŐLÜLŐ.

Csendet, Urak, csendet! nagy zúgás van: ma leörlött
 Tíz perből eggy szót értni, alig lehete.

Ponori Thewrewk József.